

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2 50 za 1/64 strani K 1.—

Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 2.

V Ptujju v nedeljo dne 22. februarja 1914.

XV. letnik.

Današnja številka „Štajerca“ ima 4 strani priloge; vsled tega obsega skupaj 12 strani.

Tiskarski štrajk je končan in naš list zamore zopet redno izhajati. Zahvaljujemo se vsem cenjenim naročnikom in odjemalcem za zvesto potrpljenje, s katerim so dočakali konec tega plačilnega boja. Samoumevno je, da teče naročnina naprej, — to se pravi: kdor je plačal naročnino naprej, — temu bode tudi za 1 1/2 meseca, v katerem „Štajerc“ vsled štrajka ni mogel redno izhajati, naprej zaračunana, tako da cenjeni naročniki ne bodejo nikarkoršne škode trpeli. — Nekateri seveda še doslej niso naročnine poravnali. Te prosimo pač nujno, da naj to svojo dolžnost takoj izvršijo. Kdor bi namreč zdaj ne plačal naročnine, ta se ne sme čuditi, ako se mu list vstavi. Kajti tudi mi moramo napram tiskarni svoja plačila izvršiti. — Končno bi prosili še svoje redne cenjene izposelnike, naj nam s svojimi doneski ne izostanejo, marveč naj takoj zopet z dopisovanjem pričnejo. — Vsem pa, ki so imeli tudi med tiskarniškim štrajkom zaupanje do „Štajerca“, — toplo zahvalo!

Uredništvo in upravnništvo „Štajerca.“

Tiskarski štrajk.

Velikanski plačilni boj med tiskarniškim podjetniki v Avstriji in njih osebjem, ki je trajal v posameznih deželah od 7 do 9 tednov, je zdaj končan. Ta boj bil je prav občutne rane v truplo tiskarske industrije, pa tudi v splošno gospodarsko življenje po naši državi. In v tem boju se je šele natančneje opazilo, kako velikansko moč tvori tisk v vsem javnem življenju sedanosti. Vsa kultura, vse politično, duševno in gospodarsko življenje je dandanes od tiska odvisno.

„Štajerc“ sam nima lastne tiskarne, kakor smo to že večkrat omenili in kakor je itak znano. Naš list se tiska v tiskarni, ki je zasebna last drugih. Na to tiskarno seveda mi nimamo nikakoršnega vpliva, kakor tudi ta tiskarna nima nobenega vpliva na naš list in

njegovo vsebino. Mi torej nismo bili v prav nobenem oziru udeleženi ne pri začetku ne pri koncu tega na vsak način nesrečnega mezdnege boja. Zato pa zamoremo tudi celo zadevo presojati iz objektivnega, nestrankarskega stališča, torej iz pravičnega časnarskega stališča.

Delavska organizacija stavila je ogromne zahteve. Ne zaradi plače so bile te zahteve ogromne, kajti po našem mnenju so plačilne zadeve v tiskarstvu stvar druge vrste. Ali organizacija je hotela zlasti s posredovalnico za delo, ki jo je imela doslej popolnoma v svojih lastnih rokah, gospodarjem tako rekoč vitalne pravice odvzeti. Gospodarji so zopet dejali, da bi pod takimi razmerami ne mogli izdržati tujo konkurenco in bi morali svoja podjetja zapreti. Mi ne bomo preiskavali, kdo ima prav, — ali gotovo je, da bi se dal ves ta štrajk preprečiti, ako bi bilo na obeh straneh dovolj dobre volje. To čestitanje ne zadene posamezne delavce ali delavske skupine, pa tudi ne posamezne tiskarje, — obe stranki sta vezani na vodstvi svojih centralnih organizacij, — ali resnično je to očitanje. Tudi brez tega v svojih posledicah nepremišljenega štrajka bi se dalo doseči sporazumljenje. In to bi bilo bolje za obe strani.

Štrajk se je v splošnem mirno odigral, kakor je bilo sicer pri inteligenci prizadetega delavstva pričakovati. Le v posameznih krajih, zlasti na Češkem in Moravskem, prišlo je do obzaložanja vrednih dogodkov. Na Moravskem nekje bil je celo neki stavec ustreljen. V Ljubljani in v Trstu bilo je par stavcev aretiranih. Na Štajerskem pa, — in zlasti pri nas v Ptujju — držalo se je stavkajočo osebo naravnost vzorno. Tudi to je treba pribiti, kajti to dela delavstvu le čast. Tiskarski podjetniki so istotako držali medsebojno solidarnost in je okoli dve tretini avstrijskih tiskaren do konca štrajka na svojem programu ostalo. Le tiskarniški podjetniki na Štajerskem so v tem oziru žalostnejšo vlogo igrali. Duhovniška tiskarna „Styria“ v Gradcu je namreč dano svojo besedo hitro prelomila in je s tem svojim stanovskim tovarišem izdajalsko v hrbet padla. Nje so sledile potem kmalu še druge tiskarne. Kar se konca tega štrajka tiče, se lahko reče, da je vkljub vsemu olepšavanju za delavce slabo izpadel. Delavci so v razmerju z žrtvami prav malo dosegli in so v nekaterih važnih točkah celo mnogo izgubili. Ako potegaemo torej nekaj facit temu boju, potem moramo resnici na ljubo kon-

statirati: da je bil ves boj nepotreben, da je stal velikanske žrtve, da delavcem ni prinesel nikakoršnih dobičkov in da je njegova posledica hudo nazadovanje avstrijske tiskarske industrije.

To je resnica, napisana docela iz objektivnega stališča. Tudi naš list je popolnoma nedolžno pri temu trpel; kajti izhajati ni mogel, čeprav ni bil štrajk proti njemu naperjen. Drugi listi so si znali na razne načine pomagati; o švindlerstvu „Slov. gospodarja“ smo itak poročali. Mi smo ednostavno čakali; kajti vedeli smo, da nam naši pošteni somišljeniki zaradi tega štrajka ne odpojevo zvestobe. Vedeli smo to in nismo se zmotili. Zato pa bode „Štajerc“ tudi zdaj s podvojenimi močmi interese kmetskega, obrtniškega in delavskega ljudstva zastopal. Mi za ljudstvo, — ljudstvo pa za nas!

Politični pregled.

Državni zbor, ki je bil zdaj zaradi nezmiselne češke obstrukcije domu poslan, stopi baje dne 3. marca zopet skupaj in bode zboroval do 3. aprila. Potem pridejo velikonočne počitnice. Po veliki noči, bržkone dně 21. aprila, zberejo se delegacije in sicer tokrat v Budimpešti. Državni zbor imel bode razpravljati o nekaterih manjših gospodarskih predlogih, potem o rekrutni postavi, o nekem posojilu (zopet novi dolgovi!), o postavi gledě bosanskih železnic, o postavi gledě avstrijskih lokalnih železnic in končno še o neki novi davčni predlogi. Troške, ki jih bodejo nove lokalne železnice povzročile, hoče se namreč na ta način dobiti, da se zviša davke na dedščine ter uvede že dolgo projektirani davek na užigalice. Po zasedanju delegacij stopi državni zbor zopet skupaj. Pečal se bode pa tedaj večinoma le z državnim proračunom, ki mora biti do julija sprejet; kajti s 1. julijem prične novo proračunsko leto. Bodočnost nam v gospodarskem oziru torej ne daje nikakoršnih tolažb. Nasprotno ne čujemo o ničemur drugim, nego o večnem zvišanju davkov.

Štajerski deželni zbor stopi danes (v sredo, dne 18. februarja) zopet skupaj. Dně 24. februarja imel je namreč c. kr. namestnik grof Clary in Aldringen z zastopniki posameznih deželno-zborskih strank pogajanja. Prvaški poslanci so v svoji znani politični brezvestnosti zopet ropotali in grozili. Ali naposled so se vendar udali splošni želji po mirnem gospodarskem delu. Kakor se čuje, razpravljaj bode de-

TUDI BABICA JE ŽE VEDELA,

da mora rabiti le Schichtovo milo, če hoče oprati perilo brez mnogo truda do belega kot sneg. Schichtovo milo, znamka "Jelen", ima nenadkriljivo pralno moč in ohrani perilo kakor novo, ker je — v nasprotnju z mnogimi novomodnimi pralnimi sredstvi — zajamčeno prosto jedkih, ostrih sestavin, vsled katerih perilo kmalu razpade. Zaupajte imenu Schicht! Že 60 let se odlikuje.

želni zbor o proračunskem poročilu čez dobo 1909 do 1912, o poročilu finančnega referenta dra. plem. Kaana o splošnem finančnem položaju v tem času, o stališču dežele napram predlogi gledè lokalnih železnic (to je jako važna zadeva, kajti za naše pokrajine najpomembnejših lokalnih železnic ni hotela vlada v svoj program sprejeti!), o proračunskem provizoriju, nadalje o postavi glede občinskih posredovalnih uradov, o postavi glede vodnih pravic, gledè davčnih predlogov mesta Gradec itd.

Koroški deželni zbor je pričel svoje zasedanje in izvršil že precej nujnega gospodarskega dela. O sklepih deželnega zbora bomo pozneje obširno poročali. Koroški deželni zbor se naravnost odlikuje po svoji delavnosti in skrbnosti za prebivalstvo. Tam ni takih kričačev, kakor jih imamo žalibog v štajerskem deželnem zboru in ki onemogočijo kar cela leta dolgo vse gospodarsko delo.

Max Besozzi †. V Gradcu je umrl na srčni kapi eden najznamenitejših nemških štajerskih žurnalistov, glavni urednik „Grazer Tagblatta“ Max Besozzi. Pokojnik je bil svoj čas tudi urednik celjske „Deutsche Wacht“ in mariborske „Marburger Zeitung.“ Bil je splošno spoštovan kot značajan časnikar. L. m. z.!

Na Ogrskem prihajajo zdaj zaporedoma velikanski škandali na dnevni red. Ena magnatska stranka očita drugi največje lopovščine in poštenemu človeku se jeziho lasi, ako opazuje te umazanosti. Le splošna volilna pravica zamogla bi na Ogrskem morast očistiti in korupcijo čez meje pognati. Te splošne volilne pravice pa se razne madžaronske klke bojijo, kakor vrag križa. Ni čuda, saj s splošno volilno pravico bi odklenkalo njih korumpiranem nasilju.

Albanija. Bodoči balkanski vladar princ zu Wied pričakuje se za 28. t. m. v Durazzu. Albanski prebivalstvo pričakuje že željno njegov prihod, s katerim edino bi se zamoglo razmere urediti in dolgoletnemu prelivanju krvi konec napraviti.

svojim življenju ni ničesar zakrivil, ki je pošteno živel in krščansko umrl! Zakaj ne? No, bržkone zaradi tega ne, ker je bil pokojnik Nemeč, ker zaradi svoje nemške narodnosti že v življenju ni bil poseben ljubljenec tega političnega duhovnika, ker je tudi njegova žena nemško govorila... Zalostno, ako sovraštvo celo pred grobom ne poneha! Celó divjaki pokopavajo svoje mrtve sovražnike, brez da bi poznali sveto pismo, ki šteje pokopavanje mrtvov h krščanskim dolžnostim. Celó divjaki storijo to, — ali slovenski politični duhovniki prekrijajo divjake v sovraštvu. Zato se je zgodil tukaj doslej neznani slučaj, da je morala nesrečna vdova svojega mrtvega moža zopet nazaj v Gradec prepeljati. Tako je vsaj javnost vidila, da sovražijo politični duhovniki celo mrtve svoje nasprotnike. Kaj neki bi Izveličar rekel, ko bi prišel zopet na svet in bi našel v obleki svojih „namestnikov“ brezobzirne politične agitatorje?! Kristus bi pač vzel bič in bi očistil nanovo „hišo svojega Očeta...“

Kozje. Veliki živinski in kramarski sejem se vrši dne 24. februarja t. l. v Kozjem. Sejmarji se opozarjajo na novo mestno tehtnico, katera bo ta dan brezplačno na razpolago. Vstop v sejmišče za živino je vstopnine prost. Ker je pričakovati ogromno število lepe živine, se kupci nujno vabijo Trško županstvo.

St. Igen pod Turjakom. Že dolgo smo molčali, a vendar smo prisiljeni, da se spet oglašimo. Namreč v nedeljo dne 12. januarja 1914 je bilo pri nas kakor vsako leto sv. Rešno telo v cerkvi razstavljeno. Na ta praznik je prišel tudi neki pater (kapucin) iz Celja, kateri je seveda svojo jezo pri pridigi nad farmane iztresil. Pridigal je, da kak je bila nekdaj ena gostilničarka, ki je imela vsako nedeljo veselice in ples, in kaj se je potem z njo zgodilo; pogubljen je bila; tudi tukaj misli ena gostilničarka danes veselico in ples imeti; Bog vari, da bi kateri šel na to veselico, ker jaz taki hiši ne želim žegna božjega. Tudi Marijine družbe in tretjorednice je imel v delu, češ, da samo hodijo v farovž ena čez drugo tožiti in šinfant in kako potem take pobožne otroke h krstu prinesejo. Pa še več takih reči, da je bilo čudno. Tista gostilničarka, ki so jo kapucin v cerkvi pri pridigi imenovali, je šla tisti popoldan v farovž h kapucinu, kateri je pa žalibog poprej pete odnesel. Zato je pa g. župniku povedala, da kaka predga je bila in da so ljudi osebno imenovali, kar sploh ne sme se v cerkvi govoriti. Rekla jim je, da bi jih šla zaradi razžaljenosti časti tožiti in zaradi motenja obrti, ker nam so veselice v celem letu na božični dan, 3 dni ob veliki noči in pa na Telovo postavno prepovedane, zatoraj nam ne bojo kapucini veselice prepovedali, ker jih sploh nič ne brigajo. Nato je g. župnik Rat jo prosil, da naj ne zamere, ako se je kaj razžaljivega govorilo v cerkvi in da bojo že oni vse uredili. Mi tako vemo, da so naš g. kaplan tega kapucina podučili, ker so sami pri tej pridigi v cerkvi v stoli sedeli in se smejali ljudem. Kadar je pa ta pridga minula, je pa g. kaplan v žagrebnu rekel kapucinu: „Prav ste jim povedali, zdaj boste pa te boljše cigare kadili — in je precej poslal ponje. Naš kaplan se silo jezi, ker tukaj naša dekleta niso taka, kakor so jih pri sv. Antonu v Sl. g. imeli, kjer je potem nosila neka Marijina devica široki predpasnik in da je Rošker bil potem za botra; saj tukaj tudi pogosto hodi v D. Marijine device obiskat in tudi vsaka gostilna jih je polna in se ga tak nalezijo, da jih morajo nazadnje domu peljati. Nato so pa za novo leto dali ženskam ostre škarje; da bi jim menda jezike porezali. Mi jih pa vprašamo, kdo je pa kriv, da jih ljudje opravljajo? Sami, naj se pa svoje službe držijo, kak njihov stan pelja, potem jim pa ne bo nihče kaj očital! Za danes dovolj in prosimo Vas, pustite nas pri miru, ker Vi od nas živite, ne pa mi od Vas; in mi smo imeli veselice in jih še bomo in ne bomo Vas hodili za dovoljenje prosit, kakor Vi hodite po bernjo k nam! Farmani.

Zagorje pri Pilštajnu. Dragi „Štajerc“, dolgo že nisi ničesar slišal od nas Zagorjanov, ker smo mirni farani; a vendar je pa prišlo enkrat, kar je neznosno. Meseca novembra 1912

vršila se je volitev občinskega odbora. Zato sta se pa naš gospod župnik in njegov pomagač, po rodu Kranjec, toliko pete brusila in volilce pregovarjala, da je prišlo do pritožbe, katera še do sedaj ni rešena. Pred kratkim bilo je poklicanih več občanov radi volitve pred gosp. okr. glavarja. Dan poprej poklical je vse tiste župnik v farovž, napisal jim debelo pismo, da sta istega komaj dva nesla v Kozje in jim naročal, da bodejo ja dobro opravili, da ne bode treba zopet gospodu župniku ene čevlje raztrgati, kakor lani, in zraven dobiti bolezen, da še sedaj ne more šolske otroke podučevati. Mi pa mislimo, da bi bilo boljše, da bi se gospod župnik brigal za cerkev in za poduk šolskih otrok, kakor za občinske volitve. Pa mi občani smo pametnejši gratali, za naprej nas ne bode več nufarbal, kakor nas je bil pri zadnji volitvi. Ne bomo več volili ne po kranjsko, pa tudi ne, kakor bi si farovžka Pepca želela. Volitev je prosta; ko še kateri pride, bode dobil brcu. Za danes dovolj, prihodnjič še pa bomo natančneje o dogodkih v Zagorju govorili, kako je župnik svojega očeta in sestro odpravil, ko je Pepca prišla v farovž in tudi kako je bilo občinsko gospodarstvo nekdajnega župana. Več občanov.

Zobna kréma
KALODONT
Ustna voda 17

„Sveta Johanca“ pred sodiščem.

Poročali smo že svoj čas o velikanskih sleparijah, ki jih je izvrševala neka Ivanka Jerovšek pod pretvezo, da „poti kri“ in da je „svetnica.“ Zaradi tiskarskega štrajka pa nam ni bilo mogoče, da bi poročali o sodnijski razpravi zoper to babnico, ki se je vršila 3. januarja t. l. pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Stvar je pa tako važna, da jo moramo predložiti cenjenim svojim čitateljem. Podamo torej v naslednem natančno sodnijsko poročilo.

Ljubljana, 3. januarja 1914.

Pred senatom štirih sodnikov se je pričela danes obravnava proti znani „svetnici“ v Vodice, ki se je polivala med hlinjeno zamaknenostjo in hlinjenim Kristusovim trpljenjem z razno krvjo in s tem sleparila in izvabljala kot svetnica in vedeževalka ljudem tako predrzno denar, da presega že vse meje. To smrdljivo kri je tudi prodajala za drag denar ljudem, ki so jo rabili za zdravilo. Nekateri so se mazali s to smrdljivo brozgo, nekateri pa so jo celo pili. Končno jo je dohitela usoda in sicer so jo zasačili, kakor smo že poročali, v Ljubljani, ko je šla v mestno klavnico po telečjo kri, nakar jo je pri nekem zamaknenju zalotil neki Salezijanec na ta način, da ji je potegnol nenadoma s postelje rjuho in našel poleg zamaknene svetnice steklenico krvi. — Končno je prišla goljufica v zapor in po dolgotrajni in obširni preiskavi pred sodnike. — Johanco pripelje točno ob 9. v dvorano jetniški paznik. Johanca se je za obravnavo prav čedno opravila in si je celo še lase nasukala. V dvorano stopi jokaje, toda kmalo se pomiri in začne točno in jasno govoriti. Predsednik: Vi ste Ivana Jerovšek, kličejo vas za sveto Johanco, samska dekla iz Vodice? Johanca: Ja. Predsednik: Imate kaj premoženja? Johanca: Imam nekaj kron. Predsednik: Opozarjam vas, da govorite resnico! Johanca: Gospodje, saj vem, da me boste obsodili, pa kakor gotovo je Bog tukaj, jaz nisem... Predsednik: Ne imenujte po nemarnem božjega imena! Nato se prebere

obtožnica

kateri posnemamo:

C. kr. državno pravdnništvo v Ljubljani vlaga proti Ivani Jerovšek, rojeni 4. decembra 1884 v Repnjah, pristojni v Vodice, katoliški, samski dekli, sledečo obtožbo:

Štedljivost pri kuhanju
doseže le tista gospodinja, ki uporablja
MAGGI-JEVE kocke
(gotova goveja juha)
po 5 vinarjev.

Vsaka kocka da, — če se jo polije s 1/2 litrom vrele vode, — 1 krožnik izvrstne goveje juhe, katera se tudi uporablja kot juha za vkuhanje, za polivanje omak, zelenjav i. t. d.

Pri nakupu naj se pazi na ime MAGGI in na varstveno znamko
zvezdo s križcem

Dopisi.

Vurmberg pri Ptuj. Naš fajmošter kaže vedno očitneje, da so mu krščanski nauki popolnoma postranska stvar in da traja njegovo politično sovraštvo celo čez grob. Zadnjič se je zgodil zopet slučaj, ki je napravil mnogo razburjenja celo čez meje štajerske domovine. Stvar je sledeča: V Gradcu umrl je nagloma neki nemški slikar. Na smrti postelji izrazil je željo, da bi bil na pokopališču v Vurmbergu pokopan. Vdova je hotela ustreči želji pokojnika in je pustila mrliča v resnici k nam prepeljati. Ali kako začudena je bila, ko jo je vurmberški župnik s surovimi besedami zavrnil, češ da pokojnika na noben način noče v Vurmbergu pokopati. Katoliški župnik torej ni imel pravičnega razsodila, ki v celem